
Convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas

concludida a Roma ils 4 da november 1950
approvada da l'assemblea federala ils 3 d'october 1974²
document da ratificaziun deponi da la Svizra ils 28 da november 1974
entrada en vigur per la Svizra ils 28 da november 1974
midada tras il protocol nr. 11 dals 11 da matg 1994³

(stadi dals 28 da matg 2002)

Las regenzas signataras, ils commembers dal cussegl da l'Europa,

considerond la decleraziun universalas dals dretgs umans, proclamada da l'assemblea federala da las naziuns unidas ils 10 da december 1948;

considerond che questa decleraziun ha l'intent da garantir la renconuschientscha e l'applicaziun universalas ed effectivas dals dretgs menziunads en quella;

considerond che la finamira dal cussegl da l'Europa è da realisar in'union pli stretga tranter ses commembers, e ch'in dals meds per cuntanscher questa finamira è il mantegniment ed il svilup dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas;

confermond lur ferma fidanza en questas libertads fundamentalas che furman la basa da la giustia e la pasch en il mund e che pon vegnir mantegnidas il meglier tras in urden politic vairamain democratic sco er tras ina chapientscha comunabla e tras in respect communabel dals dretgs umans, als quals ellas sa refereschan;

sa decididas, sco regenzas da stadis europeics, animadas dal medem spiert ed avend in patrimoni communabel d'ideals e da tradiziuns politicas, da respect da la libertad e da la constituziunalitad da prender las emprimas mesiras per cuntanscher ina garanzia collectiva da tscherts dretgs menziunads en la decleraziun universalas,

han concludì il suandont:

Art. 1 Obligaziun da respectar ils dretgs umans

Las autas parts contrahentas garanteschan a tut las personas suttamesas a lur pussanza da suveranità il dretgs e las libertads definids en la part I da questa convenziun.

¹ Il text original franzos e la translaziun en tudestg sa chattan sut il medem numer en l'ediziun franzosa resp. tudestga da questa collecziun. Il text original englais po vegnir retratg tar la centrala federala per stampats e material, 3000 Berna (CS 1975 614).

² Art. 1 al. art. 1 al. 1 lit. a dal COF dals 3 d'oct. 1974 (CS 1974 2148)

³ vesair CS 0.101.09 art. 1, 2 cifras 1-3

Part I: Dretgs e libertads**Art. 2** Dretg da la vita

(1) Il dretg da la vita da mintga uman vegn protegi da la lescha. Nagin na dastga vegnir per la vita cun intenziun, danor en l'execuziun d'ina sentenza da mort ch'in tribunal ha pronunzià per cas, en ils quals il crim vegn chastia da la lescha cun la paina da mort.

(2) In omicidi na vegn betg resguardà sco violaziun da quest artitgel, sch'el vegn chaschunà d'in diever da la forza ch'è absolutamain necessari

- a) per defender insatgi cunter la violenza illegala;
- b) per arrestar legalmain insatgi u per impedir la fugia d'ina persuna arrestada legalmain;
- c) per cumbatter legalmain ina revolta u ina rebellun.

Art. 3 Scumond da tortura

Nagin na dastga vegnir suttaless a la tortura u a chastis u tractaments inumans u degradants.

Art. 4 Scumond da sclavaria e da lavur sfurzada

(1) Nagin na dastga vegnir tegnì en sclavaria u sclavitid.

(2) Nagin na dastga vegnir sfurzà da far lavur sfurzada u obligatoria.

(3) Sco lavur sfurzada u obligatoria en il senn da quest artitgel na vegn betg considerada

- a) ina lavur che vegn pretendida normalmain d'ina persuna ch'è vegnida privada da la libertad sut las cundiziuns da l'artitgel 5 da questa convenziun u durant sia libertad cundiziunada;
- b) in servetsch da character militar u - en pajais, en ils quals la refusa dal servetsch per motivs da conscienza vegn renconuschida - in auter servetsch che substituescha il servetsch militar obligatori;
- c) in servetsch che vegn pretendì, sche situaziuns d'urgenza u catastrofes smanatschan la vita u il bainstar da la cuminanza;
- d) ina lavur u in servetsch che fa part da las obligaziuns civicas normalas.

Art. 5 Dretg da libertad e da segirezza

(1) Mintga persuna ha dretg da libertad e da segirezza. Nagin na dastga vegnir privà da sia libertad, danor en ils sequents cas ed en la moda prevista da la lescha:

- a) sche sia libertad vegn privada legalmain suenter ina condemnaziun tras in tribunal competent;

- b) sch'el vegn arrestà u privà da sia libertad sin via legala pervi da nunobservaziun d'ina ordinaziun fatga legalmain d'in tribunal u per garantir l'ademplant d'ina obligaziun prescritta da la lescha;
- c) sch'el è vegni arrestà u privà legalmain da sia libertad per pudair cumparair davant l'autorità giudiziala competent, en cas ch'i dat raschuns plausiblas da supponer che la persuna respectiva haja commess in malfatg u en cas ch'i dat in motiv raschunavel da presumer ch'igl è necessari d'impedir ch'ella commettia in malfatg u ch'ella fugia suenter avair commess in tal;
- d) sch'i sa tracta d'ina privaziun legala da la libertad d'ina persuna minorena, decisa per garantir sia educaziun survegliada u per la far cumparair davant l'autorità competent;
- e) sch'i sa tracta d'ina privaziun legala da la libertad d'ina persuna, da la quala ins suppona ch'ella derasia malsognas contagiusas, sco er d'in malsaun psichic, d'in alcoholicher, d'in toxicoman u d'in vagabund;
- f) sch'i sa tracta da l'arrestaziun u da la privaziun legalas da la libertad d'ina persuna per impedir sia immigraziun nunlubida sco er d'ina persuna, cunter la quala ina procedura d'expulsiun u d'extradiziun è en curs.

(2) Mintga persuna arrestada sto vegnir infurmada, aifer il pli curt termin ed en ina lingua ch'ella chapescha, davart ils motivs per sia arrestaziun e davart las accusaziuns fatgas ad ella.

(3) Mintga persuna arrestada u privada da sia libertad, tenor l'alinea 1 litera c da quest artitgel, sto cumparair uschepert davant in derschader u in'otra persuna autorisada legalmain d'ademplant incumbensas giuridicas ed ha il dretg da vegnir sentenziada aifer in termin adequat u da vegnir liberada durant la procedura. La liberaziun po vegnir fatga dependenta d'ina garanzia per segirar che la persuna cumparia davant tribunal.

(4) Mintga persuna ch'è arrestada u privada da sia libertad ha il dretg d'inoltrar in recurs ad in tribunal per ch'el decida aifer curt termin davart la legalità da sia privaziun da la libertad ed ordineschia sia liberaziun, sche la privaziun da la libertad è illegala.

(5) Mintga persuna daventada victima d'ina arrestaziun u d'ina privaziun da la libertad en violaziun da quest artitgel ha il dretg d'ina reparaziun dal donn.

Art. 6 Dretg d'ina procedura gista

(1) Mintga persuna ha il dretg che ses cas vegnia tractà en ina procedura gista, publica ed aifer in termin adequat d'in tribunal independent e nunpartischant, fundà da la lescha; quel vegn a decider tant davart ses dretgs e sias obligaziuns da caracter civil sco er davart tut las accusaziuns penalas purtadas cunter ella. La sentenza duai vegnir pronunziada publicamain, ma l'access a la sala d'audienza po vegnir scumandà a la pressa ed a la publicità durant l'entir process u ina part da quel, sche quai è en l'interess da la moralità, da l'urden public u da la segirezza naziunala en ina societad democratica, sch'ils interess da las personas minorennas u la protecziun da la vita privata da las parts giudizialas pretendan quai, u – uschenavant ch'il

tribunal considerescha quai per stringentamain necessari – sche la publicitad pregiudicass sut circumstanzas spezialas ils interess da la giustia.

(2) Mintga persona che vegn atgisada d'avair commess in malfatg, vegn presumada innocenta fin che sia culpa vegn cumprovada legalmain.

(3) Mintga persona atgisada ha numnadamain il dretg da:

- a) vegnir infurmada, entaifer il pli curt termin, en ina lingua ch'ella chapescha e detagliadamain, davart la natira ed il motiv da l'atgisa purtada cunter ella;
- b) disponer dal temp e da las pussaivladads necessarias per preparar sia defensium;
- c) sa defender senza u avoir l'assistenza d'in defensur da sia tscherna e, sch'ella n'ha betg ils meds per pajar in defensur, pudair vegnir assistida gratuitamain d'in defensur d'uffizi, sche l'interess da la giustia pretenda quai;
- d) interrogar u laschar interrogar las perditgas d'atgisa ed obtegnair la convocaziun e l'interrogaziun da las perditgas da distgargia sut las medemas cundiziuns che las perditgas d'atgisa;
- e) avoir l'assistenza gratuita d'in interpret, sch'ella na chapescha u na discorra betg la lingua applitgada a l'audienza.

Art. 7 Nagin chasti senza lescha

(1) Nagin na po vegnir condemnà per in'acziun u in'omissium che, tenor il dretg naziunal u internaziunal, n'ha betg constituì in malfatg il mument ch'ella è vegnida commessa. I na dastga er betg vegnir decretà in chasti pli grev che quel ch'era applitgabel il mument ch'il malfatg è vegnì commess.

(2) Quest artitgel n'excluda betg ch'insatgi vegn condemnà u chastià per in'acziun u in'omissium che, tenor ils princips giuridics generals renconuschids da las naziuns civilisadas, ha constituì in malfatg il mument ch'ella è vegnida commessa.

Art. 8 Dretg dal respect da la vita privata e da famiglia

(1) Mintga persona ha il dretg dal respect da sia vita privata e da famiglia, da ses domicil e da sia correspondenza.

(2) In'autorità publica dastga intervegnir en l'exercizi da quest dretg mo uschenavant che l'intervenziun è prevista da la lescha ed è necessaria - en ina societad democratica - per la segirezza naziunala, per la segirezza publica, per il bainstar economic dal pajais, per il mantegniment da l'urden, per la prevenziun cunter malfatgs, per la protecziun da la sanadad u da la moralitad, u per la protecziun dals dretgs e da las libertads d'autras persunas.

Art. 9 Libertad da patratg, da conscienza e da religium

(1) Mintga persona ha il dretg da libertad da patratg, da conscienza e da religium; quest dretg cumpiglia la libertad da midar sia religium u ideologia sco er la libertad da manifestar sia religium u ideologia individualmain u collectivamain, publicamain u en il privat, tras il cult divin, l'instrucziun, la pratica e l'observaziun e dals ritus.

(2) La libertad da manifestar sia religiun u ideologia na dastga betg daventar l'object d'autras restricziuns che quellas ch'èn previsas da la lescha ed èn necessarias - en ina societad democratica - per la segirezza publica, per la protecziun da l'urden, per la protecziun da la sanadad u da la moralitad, u per la protecziun dals dretgs e da las libertads d'autras persunas.

Art. 10 Libertad d'expressiun

(1) Mintga persuna ha il dretg da libertad d'expressiun. Quest dretg cumpiglia la libertad d'opiniun e la libertad da retschaiver e da communitgar infurmaziuns u ideas senza intervenziuns d'autoritads publicas e senza resguardar ils cunfins. Quest artitel n'impedescha betg ch'ils stadis sa suttamettian ad in sistem d'approvaziun per las interpresas da radio, da televisiun u da kino.

(2) L'exercizi da questas libertads è cumbinà cun obligaziuns e cun responsabladads; el po perquai vegnir suttamess a tschertas formalitads, a cundiziuns, a restricziuns u a smanatschas da chasti ch'èn previsas da la lescha e ch'èn necessarias - en ina societad democratica - per la segirezza naziunala, per l'integritad territoriala u per la segirezza publica, per il mantegniment da l'urden u per la prevenziun cunter malfatgs, per la protecziun da la sanadad u da la moralitad, per la protecziun da la reputaziun u dals dretgs d'autras persunas, per impedir la derasaziun d'infurmaziuns confidenzialas u per mantegnair l'autoritad e la nunpartischantatad da la pussanza giudiziala.

Art. 11 Libertad da reuniun e d'associaziun

(1) Mintga persuna ha il dretg da libertad da reuniun paschaivla e da libertad d'associaziun sco er il dretg da fundar sindicats cun outras persunas e da s'affiliar a sindicats per defender ses interess.

(2) L'exercizi da quests dretgs dastga vegnir suttamess a restricziuns mo uschenavant ch'ellas èn previsas da la lescha ed èn necessarias - en ina societad democratica - per la segirezza naziunala, per la segirezza publica, per il mantegniment da l'urden u per la prevenziun cunter malfatgs, per la protecziun da la sanadad u da la moralitad, u per la protecziun dals dretgs e da las libertads d'autras persunas. Quest artitel na s'oppona betg al fatg che restricziuns legalas vegnian prescrittas per l'exercizi da quests dretgs tras appartegnents da l'armada, tras la polizia u tras l'administraziun publica.

Art. 12 Dretg da maridaglia

L'um e la dunna en la vegliadetgna da maridar han il dretg da serrar ina lètg e da fundar ina famiglia tenor las leschas naziunalas che reglan l'exercizi da quest dretg.

Art. 13 Dretg d'in recurs effectiv

Mintga persuna, da la quala èn vegnids violads ils dretgs u las libertads reconuschids en questa convenziun, ha il dretg d'inoltrar in recurs effectiv ad ina instanza naziunala, er sche la violaziun è vegnida commessa da persunas ch'han agì en funcziun uffiziala.

Art. 14 Scumond da discriminaziun

La giudida dals dretgs e da las libertads renconuschids en questa convenziun sto vegnir garantida particularmain senza discriminaziun da schlattaina, da rassa, da colur, da lingua, da religiun, d'opiniun politica u outra, d'origin naziunal u social, d'appartegnientscha ad ina minoritad naziunala, da facultad, da naschientscha u d'in auter status.

Art. 15 Divergenza en cas d'urgenza

(1) Sche la guerra u sch'in auter privel public smanatscha la vita da la naziun, po mintga auta part contrahenta prender mesiras che divergeschan da las obligaziuns previsas en questa convenziun, dentant mo, sche la situaziun pretenda quai e sche las mesiras na s'opponan betg a las ulteriuras obligaziuns che derivan dal dretg internaziunal.

(2) L'alinea 1 na permetta betg da divergiar da l'artitgel 2, danor en cas da mortoris che resultan d'acts legals da guerra, e dals artitgels 3, 4 (alinea 1) e 7.

(3) Mintga auta part contrahenta ch'exercitescha quest dretg da divergenza, infurmescha cumplexsivamain il secretari general dal cussegl da l'Europa davart las mesiras prendidas e davart lur motivs. Ella infurmescha il secretari general dal cussegl da l'Europa medemamain davart la data che questas mesiras èn vegnidass messas ord vigur e che las disposiziuns da questa convenziun vegnan puspè applitgadas plainamain.

Art. 16 Restricziuns da l'activitad politica dals esters

Ils artitgels 10, 11 e 14 na ston betg vegnir considerads sco sch'els scumandassan a las autas parts contrahentas da restrenscher l'activitad politica dals esters.

Art. 17 Scumond da l'abus da dretg

Questa convenziun na po betg vegnir considerata sco sch'ella fundass il dretg per in stadi, ina grupp u ina persuna d'exercitar in'activitad u da commetter in act cun l'intenziun da destruir ils dretgs e las libertads fixads en la preschenta convenziun u da limitar pli fitg quests dretgs e questas libertads che previs en la convenziun.

Art. 18 Limitaziun dal diever da las restricziuns dals dretgs

Las restricziuns che valan tenor questa convenziun per ils dretgs e las libertads menziunads, dastgan vegnir applitgadas mo cun ils intents previs.

Part II: Curt europeica dals dretgs umans**Art. 19** Constituir la curt

Per garantir l'observanza da las obligaziuns, las qualas las autas parts contrahentas han surpiglià en questa convenziun ed en ils protocols latiers, vegn constituida ina

curt europeica dals dretgs umans, da qua d'envi numnada "curt". Ella ademplescha sia funcziun sco curt permanenta.

Art. 20 Dumber dals derschaders

Il dumber dals derschaders da la curt correspunda a quel da las autas parts contrahentas.

Art. 21 Premissas per l'uffizi

(1) Ils derschaders ston giudair ina auta stima morala ed u ademplir las premissas necessarias per exercitar auts uffizis giudizials u esser giurists cun ina reputaziun renconuschida.

(2) Ils derschaders sesan en la curt a titel individual.

(3) Durant lur mandat na dastgan ils derschaders betg pratitgar in'activitad ch'è incompatibla cun lur independenza, imparzialitad u cun las exigenzas d'ina activitad a temp cumplain per quest mandat; tut las dumondas che resultan da l'applicaziun da quest alinea vegnan decididas da la curt.

Art. 22 Elecziun dals derschaders

(1) Ils derschaders vegnan elegids da l'assemblea parlamentara per mintga auta part contrahenta cun la maioritad da las vuschs exprimidas or d'ina glista da trais candidats che vegnan proponids da l'auta part contrahenta.

(2) La medema procedura vegn applitgada per cumplettar la curt en cas da l'adesiun da novas autas parts contrahentas e per ocupar mandats ch'èn daventads vacants.

Art. 23 Durada dal mandat

(1) Ils derschaders vegnan elegids per sis onns. Els èn reelegibels. Però scada suenter trais onns il mandat da la mesadad dals derschaders ch'èn vegnids elegids en l'emprima elecziun.

(2) Ils derschaders, dals quals il mandat scada suenter trais onns, vegnan numnads dal secretari general dal cussegl da l'Europa cun trair la sort, e quai immediatamain suenter lur elecziun.

(3) Per garantir uschè bain sco pussaivel che la mesadad dals derschaders vegn elegida da nov mintga trais onns, po l'assemblea parlamentara concluder avant mintga ulteriura elecziun ch'il mandat d'in u da plirs derschaders ad eleger na dastga betg impurtar sis onns; il mandat na dastga però betg durar ni dapli che nov onns e ni main che trais.

(4) Sche plirs mandats ston vegnir occupads e sche l'assemblea parlamentara fa diever da l'alinea 3, vegn la repartiziun da la durada dals mandats decidida dal secretari general dal cussegl da l'Europa cun trair la sort, e quai immediatamain suenter lur elecziun.

(5) In derschader che vegn elegì en plazza d'in derschader, dal qual il mandat n'è anc betg spirà, exercitescha ses mandat per la durada restanta dal mandat da ses antecessur.

(6) Il mandat dals derschaders terminescha cun l'accompliment dal 70avel onn da la vita.

(7) Ils derschaders restan en uffizi fin a l'entrada en uffizi da lur successurs. Els tractan però vinavant ils cas giuridics, dals quals els èn gia s'occupads.

Art. 24 Relaschada

In derschader po mo vegnir relaschà sch'ils auters derschaders decidan cun ina maioritad da dus terzs ch'el n'adempleschia betg pli las premissas pretendidas.

Art. 25 Chanzlia e collavuratur scientificas

La curt ha ina chanzlia, da la quala las incumbensas e l'organisaziun vegnan fixadas en il reglament da procedura da la curt. La curt vegn sustegnida da collavuratur scientificas.

Art. 26 Assamblea plenara da la curt

L'assamblea plenara da la curt

- a) elegia ses president ed in u dus vicepresidents per trais onns; els pon vegnir reelegids.
- b) constituescha chombras per ina perioda determinada,
- c) elegia ils presidents da las chombras da la curt ch'èn reelegibels,
- d) concluda il reglament da procedura da la curt e
- e) elegia il chancelier ed in u plirs vicechancelliers.

Art. 27 Comitès, chombras e chombra gronda

(1) Per examinar cas giuridics ch'èn vegnids depositads tar ella, sa raduna la curt en giuntas da trais derschaders, en chombras da set derschaders ed en ina chombra gronda cun deschet derschaders. Las chombras da la curt constitueschan las giuntas per ina perioda determinada.

(2) Il derschader ch'è elegì per il stadi che sa participescha sco part appartegna d'uffizi a la chombra ed a la chombra gronda; sch'in tal n'è betg avant maun u sch'el na sa dastga betg participar a las sedutas è quai ina persuna nominada da quest stadi che sa participescha a las sedutas en la funcziun d'in derschader.

(3) A la chombra gronda appartegnan plinavant il president da la curt, ils vicepresidents, ils presidents da las chombras ed auters derschaders elegids tenor il reglament da procedura da la curt. Sch'in cas giuridic vegn rinvià tenor l'artitgel 43 a la chombra gronda, na dastgan ils derschaders da la chombra che han tratg la sentenza betg appartegnair a la chombra gronda; quai na vala betg per il president

da la chombra e per quel derschader che ha collavurà en la chombra per il stadi ch'è sa participà sco part.

Art. 28 Decleraziuns d'inadmissibladad da las giuntas

Ina giunta po, cun conclus unanim, declarar inadmissibel u eliminar en il register in recurs individual inoltrà tenor l'artitgel 34, sch'ina tala decisiun po vegnir prendida senza in'ulteriura examinaziun. La decisiun è definitiva.

Art. 29 Decisiuns da las chombras davart l'admissibladad e la giustificaziun

(1) Sche nagina decisiun n'è vegnida prendida tenor l'artitgel 28, decida ina chombra davart l'admissibladad e la giustificaziun dals recurs individuals inoltrads tenor l'artitgel 34.

(2) Ina chombra decida davart l'admissibladad e la giustificaziun dals recurs interstatali inoltrads tenor l'artitgel 33.

(3) La decisiun davart l'admissibladad vegn prendida separadamain, sche la curt na decida betg autramain en cas excepziunals.

Art. 30 Transferiment dal cas giuridic a la chombra gronda

Sch'i dat en connex cun in cas giuridic pendent tar ina chombra grevas dumondas davart l'interpretaziun da questa convenziun u dals protocols latiers u sche la decisiun d'ina dumonda po manar ad ina divergenza d'ina sentenza anteriura da la curt, po la chombra transferir quest cas da tut temp, avant ch'ella haja tratg sia sentenza, a la chombra gronda, premess ch'ina part na s'opponia betg.

Art. 31 Cumpetenzas da la chombra gronda

La chombra gronda

- a) decida davart recurs fatgs tenor l'artitgel 33 u l'artitgel 34, sch'ina chombra ha transferi il cas giuridic tenor l'artitgel 30 ad ella u sch'il cas giuridic è vegnì rinvià ad ella tenor l'artitgel 43, e
- b) tracta propostas d'expertisas preschentadas en virtid da l'artitgel 47.

Art. 32 Cumpetenzas da la curt

(1) La cumpetenzas da la curt cumpiglia tut las interpretaziuns ed applicaziuns da questa convenziun e dals protocols latiers concernent chaussas las qualas vegnan sutmessas ad ella tenor ils artitgels 33, 34 e 47.

(2) Datti dispita davart la cumpetenzas da la curt, decida la curt.

Art. 33 Recurs interstatali

Mintga auta part contrahenta po sa drizzar a la curt pervi da mintga violaziun presumada da questa convenziun e dals protocols latiers tras in'otra auta part contrahenta.

Art. 34 Recurs individuals

A la curt po vegnir suttaless in recurs da mintga persuna natirala, organisaziun nunstatala u gruppa da persunas che pretenda d'esser vegnida violada d'ina auta part contrahenta en in dretg reconuschì da questa convenziun e dals protocols latiers. Las autas parts contrahentas s'obligheschan da betg impedir l'execuziun efficazia da quest dretg.

Art. 35 Premissas d'admissibladad

(1) La curt po s'occupar d'ina chausa pir suenter che tut ils meds legals nazionals èn exaurids e mo entaifer in termin da sis mais suenter la decisiun naziunala definitiva, e quai en accordanza cun ils princips reconuschids generalmain dal dretg internaziunal.

(2) La curt na s'occupa betg d'in recurs individual inoltrà tenor l'artitgel 34 che

- a) è anonim u
- b) che correspunda essenzialmain ad in recurs ch'è gia vegnì examinà avant da la curt u ch'è gia vegnì inoltrà tar in'otra istanza internaziunala d'inquisiziun u d'enclegientscha e che na cuntogna nagins novs fatgs.

(3) La curt declera in recurs individual fatg tenor l'artitgel 34 per inadmissibel, sch'ella al tegna per incumpatibel cun questa convenziun u cun ils protocols latiers, per evidentamain nungiustifitgà u per in abus dal dretg da recurs.

(4) La curt refusa in recurs ch'ella tegna per inadmissibel tenor quest artitgel. Ella po far quai en mintga stadi da la procedura.

Art. 36 Participaziun da terzas persunas

(1) En tut ils cas giuridics pendents tar ina chombra u tar la chombra gronda ha l'auta part contrahenta, da la quala il recurrent ha la naziunalitad, il dretg da dar posiziuns en scrit e da sa participar a las tractativas a bucca.

(2) En l'interess da la giurisdicziun po il president da la curt dar a mintga auta part contrahenta, che n'è betg part da la procedura, u a mintga persuna pertutgada che n'è betg recurrenta, la pussaivladad da prender posiziun en scrit e da sa participar a las tractativas a bucca.

Art. 37 Eliminaziun da recurs

(1) La curt po decider da tut temp durant la procedura d'eliminar in recurs da ses register, sche las circumstanzas dattan motiv a la conclusiun che

- a) il recurrent n'ha betg l'intent d'al mantegnair,
- b) la cuntraversa è vegnida schliada u
- c) in'ulteriura examinaziun dal recurs n'è betg giustifitgada or d'alters motivs constatads da la curt.

La curt cuntinuescha però cun l'examinaziun dal recurs, sch'il respect dals dretgs umans sco ch'els èn renconuschids en questa convenziun ed en ils protocols latiers pretenda quai.

(2) La curt po ordinar la reinscripziun d'in recurs en ses register, sch'ella chatta che las circumstanzas giustificgeschan quai.

Art. 38 Examinaziun dal cas giuridic e cunvegna amicabile

(1) Declera la curt il recurs per admess,

- a) cuntinuescha ella l'examinaziun dal cas giuridic cun ils represchentants da las parts e fa retschertgas, sche necessari; ils stadis pertutgads ston conceder tut ils levgiaments ch'èn necessari per la realisaziun effizienta da las retschertgas;
- b) as tegna a disposiziun da las parts cun la finamira da chattar ina cunvegna amicabile sin la basa dal respect dals dretgs umans sco ch'els èn renconuschids en questa convenziun ed en ils protocols latiers.

(2) La procedura tenor l'alinea 1 litera b è confidenziala.

Art. 39 Cunvegna amicabile

En cas d'ina cunvegna amicabile eliminescha la curt il cas giuridic da ses register cun ina decisiun che sa restrenscha ad ina curta decleraziun dals fatgs e da la schliaziun cuntanschida.

Art. 40 Tractativa publica ed envista da las actas

(1) La tractativa è publica, uschenavant che la curt na decida nagut auter sin basa da circumstanzas spezialas.

(2) Ils documents tegnids en salv dal chancelier èn accessibels a la publicitad, uschenavant ch'il president da la curt na decida betg autramain.

Art. 41 Indemnisaziun gista

Sche la curt constatescha che questa convenziun u ils protocols latiers èn vegnids violads e sch'il dretg naziunal permetta a l'auta part contrahenta mo ina indemnisaziun imperfetga per las consequenzas da questa violaziun, conceda la curt a la part violada ina indemnisaziun gista, sche quai è necessari.

Art. 42 Sentenzias da las chombras

Las sentenzias da las chombras daventan definitivias a norma da l'artitgel 44 alinea 2.

Art. 43 Rinviament a la chombra gronda

(1) Entaifer trais mais sunter la data da la sentenza da la chombra po mintga part pretender en cas excepziunals il rinviament dal cas giuridic a la chombra gronda.

(2) Ina giunta da tschintg derschaders da la chombra gronda accepta la proposta, sch'i dat en connex cun il cas giuridic ina greva dumonda davart l'interpretaziun u l'applicaziun da questa convenziun u dals protocols latiers u ina gravanta dumonda d'impurtanza generala.

(3) Sche la giunta accepta la proposta, decida la chombra gronda il fatg cun ina sentenza.

Art. 44 Sentenzias definitivias

(1) La sentenza da la chombra gronda è definitiva.

(2) La sentenza d'ina chombra daventa definitiva,

- a) sche las parts decleran ch'ellas na vegnan betg a pretender il rinviament dal cas giuridic a la chombra gronda,
- b) trais mais suenten la data da la sentenza, premess ch'il rinviament dal cas giuridic a la chombra gronda n'è betg vegnì pretendì, u
- c) sche la giunta da la chombra gronda ha refusà la dumonda sin rinviament a l'artitgel 43.

(3) La sentenza definitiva vegn publicgada.

Art. 45 Motivaziun da las sentenzias e decisiuns

(1) Sentenzias sco er decisiuns cun las qualas recurs vegnan declerads per admess u betg admess, vegnan motivadas.

(2) Sch'ina sentenza n'exprima betg u per part betg l'opiniun concordanta dals derschaders, ha mintga derschader il dretg d'explitgar sia opiniun divergenta.

Art. 46 Obligaziun ed execuziun da las sentenzias

(1) Las autas parts contrahentas s'obligheschan d'observar en tut ils cas giuridics, en ils quals ellas èn parts, la sentenza definitiva da la curt.

(2) La sentenza definitiva da la curt sto vegnir consegnada al comité dals ministers; quel surveglia sia realisaziun.

Art. 47 Expertisas

(1) Sin dumonda dal comité dals ministers po la curt far expertisas davart dumondas giuridicas che concernan l'interpretaziun da questa convenziun e dals protocols latiers.

(2) Questas expertisas na dastgan tractar naginas dumondas che sa refereschan al cuntegn u a la dimensiun dals dretgs e da las libertads reconuschids en la part I da questa convenziun e dals protocols latiers, ni autras dumondas davart las qualas la curt u il comité dals ministers han da decider sin basa d'ina procedura iniziada tenor questa convenziun.

(3) Il conclud dal comité dals ministers, da dumandar ina expertisa da la curt, basegna la maioritad da las vuschs dals commembers ch'èn autorisads da sa participar a las sesidas dal comité.

Art. 48 Cumpetenza consultativa da la curt

La curt decida sch'ina proposta per in'expertisa fatga dal comité dals ministers tutga tar sia cumpetenza tenor l'artitgel 47.

Art. 49 Motivaziun da las expertisas

(1) Las expertisas da la curt vegnan motivadas.

(2) Sch'ina expertisa n'exprima betg u per part betg l'opiniun concordanta dals derschaders, ha mintga derschader il dretg d'explitgar sia opiniun divergenta.

(3) Las expertisas da la curt vegnan consegnadas al comité dals ministers.

Art. 50 Custs da la curt

Ils custs da la curt vegnan purtads dal cussegl da l'Europa.

Art. 51 Privilegis ed immunitads dals derschaders

Ils derschaders gaudan durant l'execuziun da lur uffizi ils privilegis e las immunitads ch'èn previsas en l'artitgel 40 dals statuts dal cussegl da l'Europa⁴ e da las convegnas stipuladas sin basa da quel artitgel.

Part III: Differentas disposiziuns

Art. 52 Dumondas dal secretari general

Sin dumonda dal secretari general dal cussegl da l'Europa declera mintga auta part contrahenta en tge moda che l'applicaziun effectiva da tut las disposiziuns da questa convenziun vegn garantida en lur dretg naziunal.

Art. 53 Mantegniment dals dretgs umans reconuschids

Questa convenziun na dastga betg vegnir interpretada uschia ch'ella limitescha u restrenscha ils dretgs umans e las libertads fundamentalas che vegnan reconuschids en las leschas d'ina auta part contrahenta u en in'otra convegna, da la quala ella è part contrahenta.

Art. 54 Cumpetenzas dal comité dals ministers

Questa convenziun na tutga betg las cumpetenzas surdadas al comité dals ministers tras ils statuts dal cussegl da l'Europa⁵.

Art. 55 Exclusiun d'autras proceduras per reglar dispitas

Las autas parts contrahentas sa convegnan ch'ellas na vegnan betg, cun resalva da convegnientschas spezialas, a sa referir als contracts, a las convegnas u a las declaraziuns che valan tranter ellas per suttametter a l'accumodament ina dispita davart l'interpretaziun u l'applicaziun da questa convenziun ad ina outra procedura da recurs che quella ch'è prevista en la convenziun.

Art. 56 Champ d'applicaziun territorial

(1) Mintga stadi po declerar tar la ratificaziun u en mintga auter mument cun ina notificaziun drizzada al secretari general dal cussegl da l'Europa che questa convenziun vegnia applitgada, cun resalva da l'alea 4, per tut ils territoris naziunals u per singuls territoris naziunals, per las relaziuns internaziunals dals quals el è responsabel.

(2) La convenziun vegn applitgada per mintga territori naziunal designà en la declaraziun a partir dal trentavel di sunter la consegna da la notificaziun al secretari general dal cussegl da l'Europa.

(3) En ils territoris naziunals menziunads vegn questa convenziun applitgada cun resguard da las necessitads localas.

(4) Mintga stadi che ha dà ina declaraziun tenor l'alea 1, po pli tard adina declerar per in u plirs territoris naziunals menziunads en la declaraziun, ch'el acceptia la cumpetenzza da la curt da prender encunter recurs da persunas natiralas, d'organisaziuns nunstatalas u da gruppas da persunas tenor l'artitgel 34.

Art. 57 Resalvas

(1) Cun suttascriver questa convenziun u cun consegnar ses document da ratificaziun po mintga stadi far resalvas tar singulas disposiziuns da la convenziun, uschenavant ch'ina lescha ch'è en vigur quel mument en ses territori naziunal na sa cunfa betg cun la disposiziun correspondent. Resalvas da caracter general n'èn betg admissas tenor quest artitgel.

(2) Mintga resalva formulada tenor quest artitgel sto esser accompagnada d'ina curta explicaziun da la lescha correspondent.

Art. 58 Desditga

(1) Ina auta part contrahenta po desdir questa convenziun cun ina notificaziun drizzada al secretari general dal cussegl da l'Europa il pli baud tschintg onns sunter il di, il qual ella è daventada part contrahenta, e quai resguardond in termin da desditga da sis mais; il secretari general infurmescha las autas parts contrahentas.

⁴ CS 0.192.030

⁵ CS 0.192.030

(2) La desditga na deliberescha l'auta part contrahenta betg da sias obligaziuns da questa convenziun areguard activitads ch'ella ha exequi avant che la desditga è entrada en vigur e che muntan eventualmain ina violaziun da questas obligaziuns.

(3) Sin basa da la medema norma sorta ina auta part contrahenta, da la quala terminescha la commembranza en il cussegl da l'Europa, sco part contrahenta da questa convenziun.

(4) La convenziun po vegnir desditga tenor ils alineas 1 fin 3 per mintga territori nazional, per il qual ella è daventada applitgbla sin basa d'ina decleraziun tenor l'artitgel 56.

Art. 59 Suttascripziun e ratificaziun

(1) Questa convenziun stat a disposiziun per la suttascripziun a tut ils commembers dal cussegl da l'Europa. Ella sto vegnir ratifitgada. Ils documents da ratificaziun vegnan deponids tar il secretari general dal cussegl da l'Europa.

(2) Questa convenziun entra en vigur suenter il deposit da diesch documents da ratificaziun.

(3) Per mintga sutsegnader che ratifitgescha pli tard la convenziun, entra ella en vigur cun il deposit da ses document da ratificaziun.

(4) Il secretari general dal cussegl da l'Europa notifitgescha a mintga commember dal cussegl da l'Europa l'entrada en vigur da la convenziun, ils nums da las autas parts contrahentas che la han ratifitgada e mintga deposit posterieur d'in document da ratificaziun.

Quest text original è vegnì fatg a Roma ils 4 da november 1950 en franzos ed en englais. El è medemamain impegnativ en tuttas duas linguas. In sulet exemplar vegn ad esser deposità en l'archiv dal cussegl da l'Europa. Il secretari general dal cussegl da l'Europa surdat a mintgin dals sutsegnaders ina copia certifitgada.

(I suondan las suttascripziuns)

Champ d'applicaziun da la convenziun ils 12 da zercladur 2001

Stadis contrahents	ratificaziun		entrada en vigur	
Albania*	2 d'october	1996	2 d'october	1996
Andorra*	22 da schaner	1996	22 da schaner	1996
Belgia*	14 da zercladur	1955	14 da zercladur	1955
Bulgaria	7 da settember	1992	7 da settember	1992
Danemarc*	13 d'avrigl	1953	3 da settember	1953
Germania*	5 da december	1952	3 da settember	1953
Estonia*	16 d'avrigl	1996	16 d'avrigl	1996
Finlanda*	10 da matg	1990	10 da matg	1990
Frantscha*	3 da matg	1974	3 da matg	1974
Georgia	20 da matg	1999	20 da matg	1999
Grezia*	28 da november	1974	28 da november	1974
Irlanda*	25 da favrer	1953	3 da settember	1953
Islanda*	29 da zercladur	1953	3 da settember	1953
Italia*	26 d'october	1955	26 d'october	1955
Croazia*	5 da november	1997	5 da november	1997
Lettonia*	27 da zercladur	1997	27 da zercladur	1997
Principadi da Liechtenstein*	8 da settember	1982	8 da settember	1982
Lituania*	20 da zercladur	1995	20 da zercladur	1995
Luxemburg*	3 da settember	1953	3 da settember	1953
Malta*	23 da schaner	1967	23 da schaner	1967
Macedonia*	10 d'avrigl	1997	10 d'avrigl	1997
Moldova*	12 da settember	1997	12 da settember	1997
Pajais bass	31 d'avust	1954	31 d'avust	1954
Antillas ollandesas	1. da december	1955**	31 da december	1955

Stadis contrahents	ratificaziun		entrada en vigor	
Norvegia*	15 da schaner	1952	3 da settember	1953
Austria*	3 da settember	1958	3 da settember	1958
Pologna	19 da schaner	1993	19 da schaner	1993
Portugal*	9 da november	1978	9 da november	1978
Rumenia*	20 da zercladur	1994	20 da zercladur	1994
Russia*	5 da matg	1998	5 da matg	1998
San Marino*	22 da mars	1989	22 da mars	1989
Svezia*	4 da favrer	1952	3 da settember	1953
Svizra*	28 da november	1974	28 da november	1974
Slovachia*	18 da mars	1992***	1 da schaner	1993
Slovenia*	28 da zercladur	1994	28 da zercladur	1994
Spagna*	4 d'october	1979	4 d'october	1979
Republica tschecha*	18 da mars	1992***	1. da schaner	1993
Tirchia	18 da matg	1954	18 da matg	1954
Ucraina*	11 da settember	1997	11 da settember	1997
Ungaria	5 da november	1992	5 da november	1992
Reginavel uni	8 da mars	1951	3 da settember	1953
Anguilla	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Bermudas	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Inslas verginas britannicas	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Inslas Falkland	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Gibraltar	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Guernsey	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Insla da Man	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Jersey	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Inslas Caiman	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Montserrat	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Sta. Elena e stadis dependents (Ascension e Tristan da Cunha)	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Inslas Turcas e Caicos	23 d'october	1953**	23 da november	1953
Cipra*	6 d'october	1962	6 d'october	1962

* Resalvas e decleraziuns vesairqua sutvart.

** Decleraziun per l'applicaziun tenor l'art. 56

*** Data da la consegna dal document da ratificaziun da la Tschechoslovachia.

Resalvas e decleraziuns

Albania

Decleraziun concernent l'art. 25 da la convenziun

La republica da l'Albania declera ch'ella renconuschia la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans concernent las dumondas da persunas natiralas, organisaziuns nunstatalas u associaziuns da persunas ch'èn vegnidas

unfrendas d'ina violaziun renconuschida da la convenziun sco er dals protocols supplementars nr. 1, nr. 4, e nr. 7⁶en cas, en ils quals la violaziun dals dretgs umans garantids en quests documents è succedida suenter la vigur giuridica da quests instruments contractuals per l'Albania.

Decleraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

La republica da l'Albania declera da renconuscher – sut la cundiziun da la reciprocidad – la cumpetenza da la curt europeica concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun sco er dals artitgels nr. 1, nr. 4 e nr. 7 en cas, en ils quals la violaziun dals dretgs garantids è succedida suenter la vigur giuridica da quests instruments contractuals.

Andorra

Confirm a l'artitgel 64 da la convenziun fa la regenza da la republica da l'Andorra las suandantas resalvas:

Art. 5

Las disposiziuns da l'artitgel 5 da la convenziun, il qual sa referescha a la privaziun da la libertad, vegnan applitgadas malgrà l'artitgel 9 alinea 2 da la constituziun dal principadi d'Andorra.

Art. 11

Las disposiziuns dals artitgels 11 da la convenziun che sa refereschan al dretg da furmaziun d'organisaziuns patronalas, professiunalas e sindacalas vegnan applitgadas uschenavant ch'ellas na stattan betg en cuntradiziun cun ils artitgels 18 e 19 da la constituziun dal principadi da l'Andorra.

Art. 15

Las disposiziuns da l'artitgel 15 da la convenziun che sa referescha al cas da guerra ed al stadi d'urgenza uffizial vegnan applitgadas a norma da l'artitgel 42 da la constituziun dal principadi da l'Andorra.

Decleraziun generala

La regenza dal principadi da l'Andorra s'engascha resolutamain per betg preveser ni consentir divergenzas da las obligaziuns surpigliadas, ma ella chatta ch'i saja necessari da far attent che – pervi da las dimensiuns territorialas limitadas dal stadi – fetschia per ella basegn da dar atenziun speziala a las dumondas da dimora, lavur e da las mesiras socialas areguard ils esters, er sche questas dumondas n'èn betg cumpigliadas.

Decleraziun concernent l'art. 25 da la convenziun

Tenor l'artitgel 25 alinea 1 e 2 da la convenziun declera la regenza dal principadi d'Andorra ch'ella renconuschia la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans, da prender encunter dumondas da mintga persuna natirala, da mintga organisaziun nunstatala u da mintga associaziun da personas ch'è daventada victima

⁶ CS 0.101.07

d'ina violaziun dals dretgs umans reconuschida en la convenziun, suenter che questa convenziun è entrada en vigur per il principadi da l'Andorra.

La declaraziun preschenta è valaivla per ina durada da trais onns, quintà davent dal di ch'ella è vegnida deponida tar il secretari general, e na po sut naginas circumstanzas vegnir renovada tacitamain.

Declaraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

La regenza dal principadi d'Andorra reconuscha tenor l'artitgel 46 alineas 1 e 2 da la convenziun la giurisdicziun obligatoria senza cunvegna speziala da la curt europeica dals dretgs umans per tut ils cas che regardan l'interpretaziun e l'applicaziun da questa convenziun suenter sia entrada en vigur per il principadi da l'Andorra.

La declaraziun preschenta è valaivla per ina durada da trais onns, quintà davent dal di ch'ella è vegnida depositada tar il secretari general e na po sut naginas circumstanzas vegnir renovada tacitamain.

Belgia

La Belgia reconuscha per in'ulteriura perioda da tschintg onns

- per l'ina, a partir dals 30 da zercladur 1997, la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) da vegnir dumandada en dumondas davart ils dretgs reconuschids en la convenziun ed en ils artitgels 1–4 dal protocol nr. 4;
- per l'autra, a partir dals 29 da zercladur 1997, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) per tut las dumondas che sa refereschan a l'interpretaziun ed applicaziun da la convenziun sco er dals artitgels 1–4 dal protocol nr. 4.

Danemarc

Il Danemarc reconuscha per in'ulteriura perioda da tschintg onns a partir dals 5 d'avrigl 1997

1. la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) da vegnir appellada tras mintga persuna natirala, mintga organisaziun nunstatala u mintga associaziun da persunas che sa senta engrevgiada tras ina violaziun dals dretgs reconuschids dal Danemarc en la convenziun, en il protocol supplementar u en il protocol nr. 4 ed en il protocol nr. 7⁷.
2. cun la resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun, dal protocol supplementar, dal protocol nr. 4 e dal protocol nr. 7.

Germania

Tenor l'artitgel 57 da la convenziun fa la republica federala tudestga la resalva che la disposiziun da l'artitgel 7 alinea 2 da la convenziun vegnia applitgà mo entaifer ils

⁷ SR 0.101.07

cunfins da l'artitgel 103 alinea 2 da la lescha fundamentala da la republica federala tudestga. La prescripziun numnada il davos sa cloma sco suonda: "In act po mo vegnir chastia, sche la punibilitad era determinada legalmain avant che l'act vegnia commess".

La republica federala tudestga renovescha a partir dal 1. da fanadur 1994 per la perioda da tschintg onns sia approvaziun

1. da la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) concernent ils dretgs reconuschids en la convenziun, en il protocol supplementar dals 20 da mars 1952 ed en il protocol nr. 4 dals 16 da settember 1963;
2. cun la resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun, dal protocol supplementar dals 20 da mars 1952 e dal protocol nr. 4 dals 16 da settember 1963.

Estonia

La republica da l'Estonia declera, tenor l'artitgel 64 da la convenziun, ch'ella na possa, avant la deliberaziun davart las midadas da la procedura civila entaifer in onn sunter l'entrada en vigur da la ratificaziun, betg garantir il dretg d'audienza publica davant ina dretgira d'appellaziun (Ringkonnakohtus) previs en l'artitgel 6 da la convenziun, uschenavant ch'ils cas previs en ils artitgels 292 e 298 da la procedura civila (publitgada en *il Riigi Teataja* [fegl uffizial] I 1993, 31/32, 538; 1994, 1, 5; 1995, 29, 358; 1996, 3, 57) vegnian decidids tras ina procedura en scrit.

Declaraziun concernent l'art. 25 da la convenziun

Tenor l'artitgel 25 reconuscha l'Estonia, per ina perioda da trais onns sunter avair deponì ils documents da ratificaziun, la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans, da vegnir appellada tras ina dumonda drizzada al secretari general dal cussegl da l'Europa da mintga persuna natirala, mintga organisaziun nunstatala u mintga associaziun da persunas che sa senta engrevgiada tras ina violenza da la convenziun preschenta sco er dals dretgs reconuschids en ils artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 ed en ils artitgels 1–5 dal protocol nr. 7⁸.

Declaraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

Tenor l'artitgel 46 reconuscha l'Estonia per ina perioda da trais onns sunter avair deponì ils documents da ratificaziun – cun la resalva da la reciprocadad e senza Cunvegnas spezialas – la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans per chaussas concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun preschenta sco er dals artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 e dals artitgels 1–5 dal protocol nr. 7.

Finlanda

Tenor l'artitgel 57 da la convenziun fa la Finlanda la suandanta resalva concernent il dretg d'ina procedura publica che vegn garanti en l'artitgel 6 alinea 1 da la convenziun:

La Finlanda na po per il mument betg garantir il dretg d'ina audienza publica, uschenavant che las leschas actualas da la Finlanda na prevesan betg in tal dretg. Quai vala per il suandant:

1. proceduras davant la dretgira surordinada tenor il chapitel 30 alinea 20 da l'urden da la dretgira processuala, proceduras davant dretgiras da las auas che vegnan exequidas tenor il chapitel 16 alinea 14 da la lescha davart las auas, proceduras davant las dretgiras d'appellaziun areguard l'examinaziun da proceduras da petiziun, proceduras civilas e proceduras penalas, per las qualas i vala il chapitel 26 (661/1978) alineas 7 ed 8 da l'urden da la dretgira processuala sco er areguard l'examinaziun da proceduras penalas ch'eran pendentas davant ina dretgira districtuala il mument da l'entrada en vigur da la lescha davart la procedura penala il 1. d'october 1997 e per las qualas vegnan applitgadas las disposiziuns legalas tras la dretgira districtuala, e proceduras davant la dretgira d'appellaziun da las auas, areguard l'examinaziun da proceduras penalas e civilas tenor il chapitel 15 alinea 23 da la lescha davart las auas, sche la decisiun da la dretgira da las auas è vegnida relaschada avant che la lescha davart la midada da l'urden da la dretgira processuala era entrada en vigur il 1. da matg 1998, sco er areguard l'examinaziun da proceduras da petiziun, d'appellaziun e d'agid uffizial tenor il chapitel 15 alinea 23 da la lescha davart las auas, sche la decisiun da la dretgira da las auas è vegnida relaschada avant che la lescha davart la procedura da la dretgira administrativa era entrada en vigur il 1. da december 1996;
2. proceduras da las dretgiras administrativas districtualas e da la dretgira administrativa suprema tenor l'alinea 16 da la lescha davart las dretgiras administrativas districtualas e tenor l'alinea 15 da la lescha davart la dretgira administrativa suprema;
La republica finlandaisa prenda enavos la resalva numnada en l'alinea 2; dentant cun excepziun da l'examinaziun d'ina appellaziun u d'ina dumonda sin fundament d'in conclus relaschè avant l'entrada en vigur da la lescha davart la procedura da la dretgira administrativa il 1. da december 1996 e da l'examinaziun d'ina appellaziun davant ina instanza d'appellaziun suprema en ina tala chaussa.
3. proceduras davant la dretgira d'assicuranzas sco dretgira d'emprima instanza tenor l'alinea 9 da la lescha davart la dretgira d'assicuranzas;
4. proceduras davant ina instanza d'appellaziun per cas da l'assicuranza sociala tenor l'alinea 8 da l'ordinaziun davart l'istanza d'appellaziun per cas da l'assicuranza sociala.

Damai che – sin fundament da las midadas da las disposiziuns davart la procedura davant las dretgiras d'appellaziun – tant las disposiziuns davart la procedura davant las dretgiras d'appellaziun sco er las disposiziun davart la procedura davant la dretgira suprema n'èn betg pli in impediment per far ina procedura publica tenor

l'artitgel 6 alinea 1 da la convenziun – en il senn da l'interpretaziun tras la curt europeica dals dretgs umans – e damai che las disposiziuns respectivas da las prescripziuns giuridicas da la Finlanda èn vegnidas midadas per las adattar meglier a l'artitgel 6 alinea 1 da la convenziun, per quai che pertutga proceduras avant la dretgira d'assicuranza e davant l'istanza d'appellaziun per cas da l'assicuranza sociala,

revochescha la Finlanda la resalva numnada en l'alinea 1, uschenavant ch'ella riguarda proceduras davant la dretgira suprema; cun excepziun da l'examinaziun da cas, en ils quals la decisiun d'ina dretgira districtuala è vegnida relaschada avant il 1. da matg 1998, cura che las midadas da las disposiziuns davart las proceduras davant la dretgira d'appellaziun èn entradas en vigur.

La Finlanda revochescha er las resalvas numnadas en ils alineas 3 e 4 cun excepziun da l'examinaziun da cas ch'èn vegnids pendents avant l'entrada en vigur da la lescha per midar la lescha davart la dretgira d'assicuranzas e per midar la lescha davart l'assicuranza da malsaus il 1. d'avrigl 1999.

Frantscha

Tar il deposit dal document da ratificaziun èn vegnidas fatgas las suandantas decleraziuns:

Artitgels 5 e 6. Sa basond sin l'artitgel 57 da la convenziun fa la regenza franzosa, areguard ils artitgels 5 e 6, la resalva che quels na sajan nagin impediment per applitgar las disposiziuns da l'artitgel 27 davart l'urden disciplinar en las armadas e quellas da l'artitgel 375 dal cudesch penal militar, ch'èn cuntegnidas en la lescha nr. 72-662 davart la posiziun giuridica da persunas militaras dals 13 da fanadur 1972.

Artitgel 15 (alinea 1). Sa basond sin l'artitgel 57 da la convenziun fa la regenza franzosa ina resalva areguard l'artitgel 15 alinea 1 en il senn che las circumstanzas enumeradas en l'artitgel 16 da la constituiun per realisar quella, en l'artitgel 1 da la lescha dals 3 d'avrigl 1878 ed en la lescha dals 9 d'avust 1849 per la decleraziun dal stadi da bloccada, en l'artitgel 1 da la lescha nr. 55-385 dals 3 d'avrigl 1955 per la decleraziun dal stadi d'urgenza che permettian l'applicaziun da quests texts sco cuntegn da la convenziun sajan dad ina vart da chapir correspudentamain, e che da l'autra vart na possian – per l'interpretaziun e per l'applicaziun da l'art. 16 da la constituiun da la republica – ils plets "en la dimensiun che la situaziun pretenda absolutamain" betg restrenscher las cumpetenzas dal president da la republica da prender las "mesiras necessarias pretendidas tenor las circumstanzas".

La regenza franzosa declera ultra da quai, che la convenziun vegnia applitgada sin tut il territori da la republica, resguardond las necessitads localas areguard ils territoris da surmar menziunadas en l'artitgel 56.

La Frantscha renconuscha per in'ulteriura perioda da tshintg onns, a partir dals 22 da settember 1994, la cumpetenzas da la cumissiun europeica dals dretgs umans per dumondas che regardan ils dretgs renconuschids en la convenziun, en ils

artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 ed en ils artitgels 1–5 dal protocol nr. 7⁹(art. 25 da la convenziun).

La Frantscha renconuscha medemamain per in'ulteriura perioda da tschintg onns, a partir dals 22 da settember 1994, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans per tut las dumondas che sa refereschan a l'interpretaziun ed a l'applicaziun da la convenziun, dals artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 e dals artitgels 1–5 dal protocol nr. 7 (art. 46 da la convenziun).

Grezia

La regenza greca renconuscha mintgamai per in'ulteriura perioda da trais onns, a partir dals 20 da november 1994 resp. a partir dals 20 da november 1997, la cumpetenzza da la cumissiun europeica per ils dretgs umans (art. 25 da la convenziun) areguard ils dretgs renconuschids en la convenziun.

La regenza greca renconuscha per mintgamai in'ulteriura perioda da trais onns a partir dals 24 da zercladur 1994 resp. dals 24 da zercladur 1997, cun la resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) per tut las chaussas che sa refereschan a l'interpretaziun ed a l'applicaziun da la convenziun.

Irlanda

La regenza irlandaisa conferma e ratifitgescha la convenziun e s'oblighescha d'exequir e da realisar sias disposiziuns cun la resalva ch'ella n'interpretescha betg a quella moda l'artitgel 6 alinea 3 litera c) da la convenziun ch'ella s'oblighescha da garantir in'assistenza giuridica gratuita pli complessiva che quai ch'ella vegn dada per il mument en l'Irlanda.

Islanda

Decleraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

Il president da l'Islanda ha premdi enconuschientscha da las disposiziuns da l'artitgel 46 da la convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas, sutsegnà ils 4 da november a Roma, medemamain da las disposiziuns da l'artitgel 6 alinea 2 dal protocol nr. 4 da la convenziun numnada, sutsegnà ils 16 da settember 1963 a Strassburg, sco er da las disposiziuns da l'artitgel 7 alinea 2 dal protocol nr.7¹⁰ da la convenziun numnada, sutsegnà a Strassburg ils 22 da november 1984. El declera che l'Islanda renconuschia senz'auter e senza cuvengnas spezialas la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans per chaussas che regardan l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun numnada e da ses protocols nr. 4 e nr. 7. Questa decleraziun è valaivla a partir dals 2 da settember 1994 per ina perioda nunlimitada, fin ch'i vegn fixà cun ina nova decleraziun il cuntrari.

⁹ CS 0.101.07

¹⁰ CS 0.101.07

Italia

L'Italia renconuscha per in'ulteriura perioda da trais onns a partir dal 1. da schaner 1994 resp. dal 1. da schaner 1997

1. la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) concernent ils dretgs renconuschids en la convenziun ed en il protocol nr. 4 dals 16 da settember 1963;
2. cun la resalva da la reciprocidad la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun e dal protocol nr. 4 dals 16 da settember 1963.

Croazia

Tenor l'artitgel 64 da la convenziun fa la republica croata qua tras la suandanta resalva tar il dretg d'ina procedura publica garantida en l'artitgel 6 alinea 1 da la convenziun:

La republica croata na po betg garantir il dretg d'ina procedura publica davant la dretgira adiministrativa en ils cas, nua ch'i vegn decidi davart la legalitad da singuls acts da las autoritads administrativas. En quests cas decida la dretgira administrativa da princip en ina sesida a portas serradas.

La disposiziun respectiva dal dretg croat, a la quala igl è vegni referi qua survast, è l'artitgel 34 alinea 1 da la lescha davart la procedura penala administrativa, che sc cloma suandantamain: "En proceduras penalas administrativas decida la dretgira administrativa en ina sesida a portas serradas."

Decleraziun concernent l'art. 25 da la convenziun

La republica croata renconuscha per ina perioda betg determinada – confurm a l'artitgel 25 da la convenziun, confurm a l'artitgel 6 dal protocol nr. 4 e confurm a l'artitgel 7 dal protocol nr. 7¹¹ – la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans d'examinar las dumondas drizzadas al secretari general dal cussegl da l'Europa da mintga persuna natirala, da mintga organisaziun nunstatala u da mintga associaziun da persunas che sa senta sco victima d'ina violaziun dals dretgs cuntegnids en la convenziun u en ses protocols, en ils cas, nua che la violaziun da quests dretgs, è succedida suenter l'entrada en vigur da la convenziun e da ses protocols per la Croazia.

¹¹ CS 0.101.07

Decleraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

La republica croata reconuscha per ina perioda betg determinada conform a l'artitgel 46 da la convenziun, conforma a l'artitgel 6 dal protocol nr. 4 e conform a l'artitgel 7 dal protocol nr. 7 senza cunvegns spezialas – cun la cundiziun da la reciprocidad – la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans areguard l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun e da ses protocols per acts ch'èn succedids suenter l'entrada en vigur da la convenziun e da ses protocols per la Croazia.

Lettonia*Decleraziun concernent l'art. 25 da la convenziun*

Tenor l'artitgel 25 da la convenziun reconuscha la republica da la Letonia la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans – per ina perioda da trais onns suenter il deposit dal document da ratificaziun tras la Letonia areguard dumondas drizzadas al secretari general dal cussegl da l'Europa da persunas natiralas, organisaziuns nunstatalas ed associaziuns da persunas che sa sentan engrevgiadas d'ina violaziun dals dretgs menziunads en la convenziun, en ils artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 ed en ils artitgels 1–5 dal protocol nr. 7¹².

Decleraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

Tenor l'artitgel 46 reconuscha la republica da la Letonia per ina perioda da trais onns suenter il deposit dal document da ratificaziun, cun la resalva da la reciprocidad e senza cunvegns spezialas, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans per chaussas concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun preschenta sco er dals artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 e dals artitgels 1–5 dal protocol nr. 7.

Liechtenstein

Artitgel 6: Tenor l'artitgel 57 da la convenziun fa il Principadi da Liechtenstein la resalva che las directivas da l'artitgel 6 alinea 1 da la convenziun areguard la publicitad da la procedura e da la pronunzia da la sentenza duai valair mo fin a quels puncts che vegnan deducids da princips, che sa manifesteschan per il mument en las sequentas leschas dal Principadi da Liechtenstein:

lescha dals 10 da december 1912 davart la procedura giudiziala en cuntraversas giuridicas civilas, LGBl 1912 nr. 9/I;

lescha dals 10 da december 1912 davart l'execuziun da la giurisdicziun e davart la cumpetenzza da las dretgiras en cas giuridics, LGBl. 1912 nr. 9/II;

lescha dals 21 d'avrigl 1922 davart la procedura da provediment giuridica, LGBl. 1922 nr. 19;

lescha dals 21 d'avrigl 1922 davart la tgira da l'administraziun naziunala, LGBl. 1922 nr. 24;

lescha dals 5 da november 1925 davart la curt constituziunala, LGBl. 1925 nr. 8;

lescha dals 30 da schaner 1961 davart las taglias statalas e communalas, LGBl. 1961 nr. 7;

lescha dals 13 da november 1974 davart l'acquist da terren, LGBl. 1975 nr. 5;

lescha dals 20 da matg 1987 davart la dretgira per giuvenils, LGBl. 1988 nr. 39;

lescha dals 18 d'october 1988 davart la procedura penala, LGBl. 1988 nr. 62;

Tenor l'artitgel 57 da la convenziun fa il Principadi da Liechtenstein la resalva ch'il dretg da respect da la vita famigliara per esters, garanti en *l'artitgel 8* da la convenziun dals dretgs umans, vegnia reglà tenor princips che sa manifestan per il mument en l'ordinaziun dals 9 da settember 1980 (LGBl. 1980 nr. 66).

Art. 25 e 46

Il Principadi da Liechtenstein renconuscha per ina perioda da trais onns a partir dals 8 da settember 1994 respectivamain a partir dals 8 da settember 1997

1. la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) concernent ils dretgs renconuschi en la convenziun;
2. cun la resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun.

Lituania

Resalva

Las disposiziuns da l'artitgel 5 alinea 3 da la convenziun pertutgan betg la realisaziun da la lescha disciplinara relaschada da la regenza da la republica da la Lituania (decret nr. 811, 28 d'october 1992,) tenor la quala po vegnir decretada la fermanza sco chasti disciplinar encunter schuldads, sutuffiziers ed uffiziers da las forzas armadas da defensiuin.

Decleraziun

Art. 25

La republica da la Lituania declera ch'ella renconuscha per ina perioda da trais onns la cumpetenza da la cumissiun europeica, da prender encunter dumondas da mintga persuna natirala, organisaziun nunstatala u associaziun da persunas.

Art. 46

La republica da la Lituania declera ch'ella renconuscha sco impegnativa tenor lescha – per ina perioda da trais onns – la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans per tut ils cas concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun.

Las decleraziuns da la republica da la Lituania areguard ils artitgels 25 e 46 da la convenziun èn valaivlas er per ils protocols nr. 4 e nr. 7¹³ da quella.

La Lituania renovescha – per la perioda dals 12 da zercladur 1998 fin al mument da l'entrada en vigur dal 11avel protocol tar la convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas davart la reorganisaziun dal mecanissem da controlla¹⁴ introduci tras la convenziun – l'approvaziun

1. la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) concernent ils dretgs renconuschids en la convenziun, en il protocol nr. 4 dals 16 da settember 1963 ed en il protocol nr. 7 dals 22 da november 1984;
2. la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun (art. 46 da la convenziun), dal protocol nr. 4 (art. 6 al 2) dals 16 da settember 1963 e dal protocol nr. 7 (art. 7 al. 2) dals 22 da november 1984.

Luxemburg

Il Luxemburg renconuscha per in'ulteriura perioda da tschintg onns a partir dals 28 d'avrigl 1996

1. la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) concernent ils dretgs renconuschids en la convenziun, en il protocol supplementar dals 20 da mars 1952, en il protocol nr. 4 dals 16 da settember 1963 ed en il protocol nr. 7¹⁵ dals 22 da november 1984;
2. cun la resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun, da l'artitgel supplementar dals 20 da mars 1952, dal protocol nr. 4 dals 16 da settember 1963 e dal protocol nr. 7 dals 22 da november 1984.

Malta

La regenza da Malta ha dà tar il deposit dal document da ratificaziun la suandanta decleraziun:

1. La regenza da Malta declera d'interpretar l'artitgel 6 alinea 2 da la convenziun en quel senn ch'el n'excluda betg ch'ina tscherta lescha possia imponer la chargia da cumprovas da singuls fatgs ad in accusà tenor quella lescha.
2. La regenza da Malta declera concernent l'artitgel 57 da la convenziun e cun il giavisch d'evitar malsegirezzas areguard l'applicaziun da l'artitgel 10 da la convenziun, che tenor la constituziun da Malta possian vegnir imponidas als emploiads publics quellas restricziuns areguard la manifestaziun da lur opiniun ch'èn da raschun giustifitgadas en ina societad democrata. L'urden da servetsch per emploiads publics da Malta scumonda ad els da sa participar

13 CS 0.101.07

14 CS 0.101.09

15 CS 0.101.07

activamain a discussiuns politicas u ad autras activitads politicas durant lur temp da servetsch u en las localitads da servetsch.

3. La regenza da Malta declera concernent l'artitgel 57 da la convenziun ch'il princip da la defensiun legitima permess tenor l'artitgel 2 alinea 2 litera a) vegn applitgà a Malta er per la defensiun da la proprietad, uschenavant che l'artitgel 238 litera a) e b) dal cudesch penal da Malta pretenda quai. Quel sa cloma ensemen cun l'artitgel 237 sco suonda:

«237. In act chastiabel n'exista betg, sch'in mazzament u ina blessura corporala vegn ordinà u permess tras la lescha u tras in'autorità legala u vegn sfurzà tras in stadi d'urgenza effectiv en la defensiun legitima d'ina autra persuna.

238. Il stadi d'urgenza effectiv da la defensiun legitima cumpiglia ils suandants cas:

- a) in mazzament u ina blessura corporala che vegn commessa da notg cun impedir ch'insatgi surmunta u avra cun forza saivs, mirs u portas d'entrada da chasas u da localitads abitadas u d'edifizis annex ch'èn colliads directamain cun quels;
- b) in mazzament u ina blessura corporala che vegn commessa cun defender cunter ina persuna ch'engola u rapina cun forza u ch'emproma da far quai;
- c) in mazzament u ina blessura corporala che vegn sfurzada tras la defensiun legitima per proteger sazez u in'autra persuna.»

4.

La regenza da Malta declera concernent l'artitgel 57 da la convenziun ch'il princip confermà en l'artitgel 2 frasa 2 dal protocol supplementar, vegn acceptà da Malta mo uschenavant ch'el possia, en vista al fatg che la pluralità predominanta da la populaziun da Malta è catolica, vegnir cumbinà cun ina instrucziun ed ina furmaziun efficazia cun evitar expensas publicas incommensuradas.

La regenza da la republica da Malta renconuscha per in perioda da tschintg onns a partir dal 1. da matg 1997

1. la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) da vegnir appellada da mintga persuna natirala, mintga organisaziun nunstatala u mintga associaziun da persunas che sa senta engrevgiada d'ina violaziun dals dretgs numnads en la convenziun tras ina da las autas parts contrahentas.
2. senz'auter sco obligatoria, cun la resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun.

Macedonia

Confirm a l'artitgel 64 da la convenziun exprima la republica da la Macedonia la suandanta resalva concernent il dretg garanti da l'artitgel 2 dal protocol supplementar tar la convenziun numnada:

Tenor l'artitgel 45 da la costituziun da la republica da la Macedonia na po il dretg dals geniturs da garantir l'educaziun e l'instrucziun conform a lur atgnas persvasiuns religiusas ed ideologicas betg vegnir realisà tras l'instrucziun primara privata en la republica da Mazedonia.

L'artitgel 45 da la costituziun sa cloma sco suonda: «Ils burgais han il dretg da fundar – sut las cundiziuns fixadas en la lescha – scolas privatas sin tut ils stgalims da scola cun excepziun da l'instrucziun primara.»

Declaraziun concernent l'art. 25 da la convenziun

La republica da la Macedonia delera per il temp dal 1. da schaner 1998 fin la data da l'entrada en vigur dal protocol nr. 11 tar la convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas che restructurescha il mecanissem da controlla¹⁶ stabili da la convenziun fin – la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans conform a l'artitgel 25 da la convenziun da retschaiver dumondas da persunas natiralas, organisaziuns nunstatalas u associaziuns da persunas che sa sentan sco victimas d'ina violaziun da la convenziun e dals artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 e dals artitgels 1–5 dal protocol nr. 7, en cas, en ils quals la violaziun dals dretgs garantids en quests instruments contractuals è succedida suenter lur entrada en vigur.

Declaraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

La republica da la Macedonia declera ch'ella renconuschia – per il temp dal 1. da schaner 1998 fin l'entrada en vigur dal protocol nr. 11 tar la convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas che restructurescha il mecanissem da controlla stabili da la convenziun senza cunvegna speziala ed areguard mintga stadi contrahent che accepta la medema obligaziun – la giurisdicziun da la curt europeica dals dretgs umans conform a l'artitgel 46 da la convenziun en tut las dumondas concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun, dals artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 e dals artitgels 1–5 dal protocol nr. 7 en cas, en ils quals la violaziun dals dretgs garantids en quests instruments è succedida suenter lur entrada en vigur per la republica da Macedonia.

Moldova

1. La republica da la Moldova declera ch'ella na possia – quai che concerna las omisiuns ed ils acts dals organs da la republica da Transnistria en il territori suveran che vegn effectivamain controllà da ses organs – betg garantir l'observanza da la convenziun fin ch'il conflict en la regiun è schlià definitivamain.

2. Conform a l'artitgel 64 da la convenziun fa la republica da la Moldova ina resalva en quel senn che la pussaivladad restia garantida d'appplitgar il chasti da dretg penal previs en l'artitgel 27 dal cudesch penal en furma da «lavor da correcziun» senza privaziun da la libertad, sco er il chasti disciplinar previs en l'artitgel 30 da la lescha davart las cuntravenziuns administrativas en furma da «lavor da correcziun». La resalva è valaivla in onn a partir da la data d'entrada en vigur da la convenziun per la republica da la Moldova.

¹⁶ CS 0.101.09

3. Confurm a l'artitgel 64 da la convenziun fa la republica da la Moldova ina resalva tar l'artitgel 5 alinea 3 en quel senn ch'il cumond d'arrest vegnia relaschà vinavant dal procuratur public, sco quai ch'igl è previs en l'artitgel 25 da la constituziun da la republica da Moldova, en l'artitgel 78 da la procedura penala ed en l'artitgel 25 da la lescha nr. 902-XII dals 29 da schaner 1992 davart la procura publica da la republica da Moldova. La resalva è valaivla sis mais suenter l'entrada en vigur da la convenziun per la republica da la Moldova.

4. Confurm a l'artitgel 64 da la convenziun fa la republica da la Moldova ina resalva tar l'artitgel 5 en quel senn che la pussaivladad restia garantida d'applitgar chastis disciplinars cunter commembers da las forzas armadas en furma da fermanza tras superiors militars, sco quai ch'igl è previs en ils artitgels 46, 51–55, 57–61 e 63–66 da l'urden disciplinar da las forzas armadas concludi da la lescha nr. 779-XIII dals 13 da mars 1996.

5. La republica da la Moldova interpretescha las disposiziuns da l'artitgel 2 frasa 2 dal protocol supplementar en quel senn ch'i na vegnan – areguard las scolas cun orientaziun ideologica u religiusa – imponidas naginas autras obligaziuns finanzialas al stadi che quellas previsas en las prescripziuns da la legislaziun interna.

6. Sa basond sin l'artitgel 25 e 46 da la convenziun renconuscha la republica da la Moldavia senz'auter e senza cunvegna speziala il dretg dal recurs individual avant la cumissiun europeica dals dretgs umans e la cumpetenza da la curt europeica dals dretgs umans – sut la cundiziun da la reciprocadad da las parts autas contractas – per tut las dumondas concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun sco er dals protocols nr. 4 e 7¹⁷ en cas, en ils quals la violaziun dals dretgs garantids en quests instruments contractuals è succedida suenter lur entrada en vigur per la republica da la Moldova.

Norvegia

La Norvegia renconuscha per ina nova perioda da tschintg onns a partir dals 29 da zercladur 1997:

1. la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) concernent ils dretgs renconuschids en la convenziun, en ils artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 ed en ils artitgels 1–5 dal protocol nr. 7¹⁸;
2. la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) per tut las dumondas che sa refereschan a l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun, dals artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 e dals artitgels 1–5 dal protocol nr. 7.

Austria

Il president da la republica declera ratifitgada questa convenziun cun la resalva che

1. las disposiziuns da l'artitgel 5 da la convenziun vegnian applitgadas senza dischavantatg per las mesiras da privaziun da la libertad ch'èn previsas en las leschas davart la procedura administrativa BGBl nr. 172/1950 e suttamessas

¹⁷ CS 0.101.07

¹⁸ CS 0.101.07

a la controlla posteriura dal tribunal administrativ u dal tribunal constituziunal previsa en la constituziun federala austriaca;

2. las disposiziuns da l'artitgel 6 da la convenziun vegnian applitgadas uschia, ch'ellas na restrenschan en nagina moda ils principis davart la publicitad en la procedura giuridica fixads en l'artitgel 90 da la lescha federala constituziunala en la versiun da 1929,

e – giavischond d'evitar mintga malsegirezza concernent l'applicaziun da l'artitgel 1 dal protocol supplementar en connex cun il contract da stadi dals 15 da matg 1955 davart il restabiliment d'ina Austria independenta e democratica – declera ratifitgà il protocol supplementar cun la resalva che las disposiziuns da la part IV "pretensiuns derivantas da la guerra" e da la part V "proprietad, dretgs ed interess" dal contract da stadi cità vegnian applitgadas senza dischavantatg.

Per ina perioda da trais onns a partir dals 3 da settember 1994 respectivamain a partir dals 3 da settember 1997 fin a l'entrada en vigur dal protocol nr. 11¹⁹ tar la convenziun renovescha la regenza austriaca sia *renconuschientscha*

1. da la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans concernent dumondas individualas (art. 25 da la convenziun);
2. cun la resalva da la reciprocitad, da la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun);
3. da la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans concernent dumondas individualas sco er da la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans areguard ils artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 ed ils artitgels 1–5 dal protocol nr. 7²⁰.

Portugal

Confurm a l'artitgel 57 da la convenziun fa la regenza da la republica portugaisa las suandantas resalvas:

I. L'artitgel 5 da la convenziun vegn applitgà mo en il rom dals artitgels 27 e 28 da l'urden disciplinar militar che prevesan la fermanza da persunas militar.

Ils artitgels 27 e 28 da l'urden disciplinar militar sa cloman sco suonda:

Artitgel 27

1. La fermanza cumpiglia l'arrestaziun da l'autur dal delict en localitads destinadas a quest intent, en in lieu adequat, en ina caserna u en in stabiliment militar, a bord d'in bastiment en in local adequat e – per mancanza d'in tal – en in lieu determinà da l'autorità competenta.

2. Durant la durada dal chasti pon persunas militar as accumplir las incumbensas delegadas ad ellas a partir da l'alva fin la rendida dal sulegl.

Artitgel 28

Ils arrests rigurus consistan da l'arrestaziun da l'autur dal delict en localitads destinadas a quest intent.

¹⁹ CS 0.101.09

²⁰ CS 0.101.07

II. L'artitgel 7 da la convenziun vegn applitgada mo en il rom da l'artitgel 309 da la constituiziun da la republica portugaisa che prevesa l'accusaziun e la condemnaziun d'emploiad e responsabels da la polizia dal stadi (PIDE-DGS).

L'artitgel 309 da la constituiziun sa cloma sco suonda:

Artitgel 309

1. La lescha nr. 8/75 dals 25 da fanadur en la versiun midada tras las leschas nr. 16/75 dals 23 da december e nr. 18/75 dals 28 da december [1975] resta en vigor.

2. Ina lescha po precisar ils indizis dal fatg dals delicts designads en l'artitgel 2 alinea 2, l'artitgel 3, l'artitgel 4 litera b e l'artitgel 5 da la lescha menziunada en il paragraf precedent.

3. Ina lescha po precisar las circumstanzas mitigiantas excepziunalas previsas en l'artitgel 7 da la lescha concernenta.

(La lescha nr. 8/75 determinescha ils chastis che ston vegnir applitgads per ils responsabels, ils uffizians ed ils collavuradors da l'anteriura direcziun generala da segirezza schliada ils 25 d'avrigl 1974 [avant polizia internaziunala e da defensium dal stadi] e prescriba che la sentenza stoppia vegnir prenidada d'ina dretgira militar.)

Il Portugal renconuscha per in'ulteriura perioda da dus onns a partir dals 9 da november 1978:

1. la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans en dumondas che concernan ils dretgs renconuschids en la convenziun (art. 25 da la convenziun);
2. cun la resalva da la reciprocada, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun;

Suenter vegn questa decleraziun prolungada tacitamain per mintgamai dus ulteriurs onns, sche l'intenziun da la desdir na vegn betg notifitgada avant la fin dal termin current.

Rumenia

Resalva:

L'artitgel 5 da la convenziun n'impedescha betg che la Rumenia applitgeschia las disposiziuns da l'artitgel 1 dal decret nr. 976 dals 23 d'october 1968 che regla il sistem disciplinar militar, premess che la durada da la privaziun da la libertad na surpassa betg ils termins previs da la legislaziun en vigor.

L'artitgel 1 dal decret nr. 976/1968 dals 23 d'october 1968 prevesa: «Per delicts encunter la disciplina militar ch'èn previs en ils reglaments militars pon ils cumandants ed ils schefcumandants applitgar per commembers dal militar il chasti disciplinar da l'arrest fin 15 dis.»

Decleraziun concernent l'art. 25 da la convenziun

Conform a l'artitgel 25 da la convenziun renconuscha la Rumenia la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans da vegnir appellada da mintga persuna natirala, da mintga organisaziun nunstatala u da mintga associaziun da persunas che sa senta sco victima d'ina violaziun dals dretgs cuntengnids en la convenziun

europèica dals dretgs umans, en il protocol nr. 4 – che renconuscha tscherts dretgs e libertads che n'èn betg cuntegnids en la convenziun ed en l'emprim protocol supplementar (Strassburg, 16 da settember 1963) – ed en il protocol nr. 7²¹ (Strassburg, 22 da november 1984) tras la Rumenia, per cas che resultan da violaziuns dals dretgs che vegnan garantids en quests texts e ch'èn capitads suenter l'entrada en vigur per la Rumenia.

Declaraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

Confurm a l'artitgel 46 da la convenziun renconuscha la Rumenia la giurisdicziun da la curt europeica dals dretgs umans sco obligatoria *ipso facto* e senza convenziun speziala per tut las chaussas che sa refereschan a l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun europeica dals dretgs umans sco er dal protocol nr. 4 – che renconuscha tscherts dretgs e libertads che n'èn betg cuntegnids en la convenziun ed en l'emprim protocol supplementar (Strassburg, 16 da settember 1963) – e dal protocol nr. 7 (Strassburg, 22 da november 1984) per cas che resultan da violaziuns dals dretgs che vegnan garantids en quests texts e ch'èn capitads suenter l'entrada en vigur per la Rumenia.

Russia

Confurm a l'artitgel 64 da la convenziun declara la federaziun russa che l'artitgel 5 alineas 3 e 4 n'excludia betg l'applicaziun da las suandantas disposiziuns legalas da la federaziun russa:

- l'applicaziun temporara, sancziunada dal titel 2 punct 6 alinea 2 da la constituziun da la federaziun russa 1993, da la procedura d'arrestaziun, da fermanza e d'arrestaziun provisoria da persunas che vegnan suspectadas d'avair commess in delict tenor ils artitgels 11 alinea 1, 89 alinea 1, 90, 92, 96, 96⁽¹⁾, 96⁽²⁾, 97, 101 e 122 da la procedura penala da la republica socialista federativa sovietica russa dals 27 d'october 1960 (cun ulteriuras midadas e cumplettaziuns);
- ils artitgels 51–53 e 62 dal reglament disciplinar da las forzas armadas da la federaziun russa, approvads tras ils decret nr. 2140 dal president da la federaziun russa dals 14 da december 1993 – che sa basan sin l'artitgel 26 alinea 2 da la lescha da la federaziun russa «Davart la situaziun giuridica da commembers dal militar» dals 22 da schaner 1993 – tras ils quals vegn stabilida l'arrestaziun en localitads da polizia sco mesira disciplinara che vegn applitgada ordaifer ina procedura giudiziala per commembers dal militar – schuldads, mariners, sergents, adjutants ed uffiziers appellads u engaschads.

Las resalvas valan durant la perioda ch'è necessaria per far midadas vi da la legislaziun da la federaziun russa che duain eliminar cumplettaimain las incumpatibilitads tranter las disposiziuns numnadas e las disposiziuns da la convenziun.

²¹ CS 0.101.07

Declaraziun concernent l'art. 25 da la convenziun

Confirm a l'artitgel 25 da la convenziun renconuscha la federaziun russa la competenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans da retschaiver dumondas da mintga persuna natirala, organisaziun nunstatala u associaziun da persunas che sa senta sco victima d'ina violaziun dals dretgs cuntegnids en la convenziun, en il protocol supplementar ed en ils protocols nr. 2²², 3, 4, 5, 7²³, 8²⁴, 9²⁵, 10 und 11²⁶ tras la federaziun russa, sche la violaziun presuntiva ha gi lieu suenter l'entrada en vigur da questas convegnas per la federaziun russa.

Declaraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

Confirm a l'artitgel 46 da la convenziun renconuscha la federaziun russa la giurisdicziun da la curt europeica dals dretgs umans sco obligatoria *ipso facto* e senza convenziun speciala per tut las chausas che sa refreeschan a l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun e da ses protocols en il cas d'ina eventuala violaziun da quests instruments tras la federaziun russa, sche la violaziun presuntiva ha gi lieu suenter l'entrada en vigur per la federaziun russa.

San Marino

La regenza da la republica da San Marino confirma bain ses ferm consentiment da na prevaiv u autorisar naginas aboliziuns da las obligaziuns surpigliadas, ma è obligada d'accentuar ch'il fatg che San Marino è in stadi da grondezza territoriala limitada pretenda atenziun particulara concernent chausas da la dimora, da la lavur e da las mesiras socialas per esters, er sche quellas na crodan betg sut la protecciun da la convenziun per la protecciun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas e dals protocols respectivs.

Areguard l'artitgel 11 da la convenziun concernent il dretg da fundar sindicats declera la regenza da la republica da San Marino ch'i dettia a San Marino dus sindicats che sajan activs là e ch'ils artitgels 2 e 4 da la lescha nr. 7 dals 17 da favrer 1961 davart la protecciun da la lavur e dals lavurants prevesian che las associaziuns u las uniuns da sindicat ston vegnir registradas tar il tribunal e ch'ina tala registraziun po vegnir effectuada a cundiziun che l'associaziun cumpiglia almain sis spezias da lavurants ed in dumber minimal da 500 commembers registrads.

La republica da San Marino renconuscha mintgamai per ina perioda da trais onns a partir dals 22 da mars 1995 resp. a partir dals 22 da mars 1998:

1. la competenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans (art. 25 da la convenziun) concernent ils dretgs renconuschids en la convenziun, en ils artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 ed en ils artitgels 1–5 dal protocol nr. 7²⁷;
2. cun la resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) concernent

²² CULF 1974 2175

²³ CS 0.101.07

²⁴ CULF 1989 2371

²⁵ CULF 1995 3950

²⁶ CS 0.101.09

²⁷ CS 0.101.07

l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun, dals artitgels 1–4 dal protocol nr. 4 e dals artitgels 1–5 dal protocol nr. 7.

Svezia

La Svezia renconuscha per ina durada illimitada la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans conform a l'artitgel 25 e per in'ulteriura perioda da tschintg onns a partir dals 13 da matg 1996, cun resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) en tut las chaussas concernent l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun, dal protocol supplementar sutsegnà ils 20 da mars 1952 a Paris, dal protocol nr. 4 sutsegnà ils 16 da settember 1963 a Strassburg e dal protocol nr. 7²⁸ sutsegnà ils 22 da november 1984 a Strassburg.

Svizra

...²⁹

Conform a l'artitgel 25 da la convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundametalas dals 4 da november 1950 e conform a l'artitgel 7 dal protocol nr. 7³⁰ da la convenziun menziunada renconuscha il cussegl federal svizzer per in'ulteriura perioda da trais onns a partir dals 28 da november 1995 la cumpetenzza da la cumissiun europeica dals dretgs umans per dumondas fatgas al secretari general dal cussegl da l'Europa da persunas natiralas, organisaziuns nunstatalas u associaziuns da persunas che sa sentan sco victimas d'ina violaziun da la convenziun e dals artitgels 1–5 dal protocol menziunà tras la Svizra.

Slovachia

La Slovachia ha precisà che la resalva formulada da la republica federativa tscheca e slovaca davart ils artitgels 5 e 6 da la convenziun vegnia applitgada vinavant. La resalva tuna sco suonda:

«Conform a l'artitgel 57 da la convenziun fa la republica federativa tscheca e slovaca la suandanta resalva davart ils artitgels 5 e 6, cun l'effect che quests artitgels n'impedeschan betg la decretaziun da mesiras disciplinaras penalas tenor l'artitgel 17 da la lescha nr. 76/1959 (collecziun da las leschas) concernent tschertas obligaziuns da servetsch dals schuldads.

Artitgel 17 chastis disciplinars

1. Chastis disciplinars èn: la reprimanda, ils chastis per delicts da bagatella, il sbassament dal grad per in stgalim e tar sutuffiziers er la degradaziun en il stadi da schuldà.
2. Chastis disciplinars che priveschan da la libertad èn: l'arrest suenter il servetsch, l'arrest e l'arrest simpel.

²⁸ CS 0.101.07

²⁹ Art. 1 al. art. 1 al. 1 lit. a dal conclus federal dals 8 da mars 2000 (CS 2002 1142)

³⁰ CS 0.101.07

3. In chasti disciplinar che privescha da la libertad dastga durar maximalmain 21 dis.»

Slovenia

Decleraziun concernent l'art. 25 da la convenziun

La republica da Slovenia declera ch'ella renconuschia – per ina perioda betg determinada conform a l'artitgel 25 da la convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas, conform a l'artitgel 6 dal protocol nr. 4 e conform a l'artitgel 7 dal protocol nr 7³¹ – la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans da vegnir appellada cun recurs al secretari general dal cussegl da l'Europa da mintga persuna natirala, da mintga organisaziun nunstatala u da mintga associaziun da persunas che sa senta sco victima d'ina violaziun dals dretgs cuntegnids en la convenziun u en ses protocols, sch'ils cas, che sa refereschan a la violaziun da quests dretgs che vegn fatga valair, èn succedids suenter l'entrada en vigur da la convenziun e da ses protocols per la republica da Slovenia.

Decleraziun concernent l'art. 46 da la convenziun

La republica da Slovenia declera ch'ella renconuschia, cun la resalva da la reciprocadad, senz'auter e senza cunvegna speziala – per ina perioda betg determinada conform a l'artitgel 46 da la convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas, conform a l'artitgel 6 dal protocol nr. 4 e conform a l'artitgel 7 dal protocol nr 7 – la giurisdicziun da la cumissiun europeica dals dretgs umans sco obligatoria per tut las chaussas che sa refereschan a l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun sco er da ses protocols per cas ch'èn succedids suenter l'entrada en vigur da la convenziun e da ses protocols per la republica da Slovenia.

Spagna

I. Resalvas

Conform a l'artitgel 57 da la convenziun per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas fa la Spagna resalvas areguard l'applicaziun da las suandantas disposiziuns:

1. ils artitgels 5 e 6, uschenavant ch'els èn incumpatibels cun las disposiziuns disciplinaras concernent las forzas armadas che figureschan en il cudesch 2, part XV ed en il cudesch 3, part XXIV dal codex da giustia militar.

Curta preschentaziun da las disposiziuns respectivas:

En cas da delicts levs prevesa il codex da giustia militar ch'il superiur ierarchic po imponer directamain sancziuns suenter avair scleri ils fatgs. La sancziun da delicts grevs succeda mo sin basa d'ina inquisiziun giudiziala, en il decurs da la quala l'atgisà sto vegnir dudi. Las sancziuns e l'autorisaziun da las imponer èn definidas en la lescha. En mintga cas po quel ch'è pertutgà d'ina sancziun appellar tar ses superiur direct ed uschia vinavant fin tar il schef dal stadi.

³¹ CS 0.101.07

Cun deponer il document da ratificaziun da la convenziun europeica dals dretgs umans ils 29 da settember 1979 aveva la Spagna fatg ina resalva tar ils artitgels 5 e 6, uschenavant ch'els èn incumpatibels cun las disposiziuns dal codex da giustia militar – titel II chapitel XV e titel III chapitel XXIV – concernent l'urden disciplinar da las forzas armadas.

Jau hai l'onur d'As infurmar – cun il giavisch da communitgar a las parts contrahentas da la convenziun – che questas disposiziuns èn vegnidas remplazzadas da la lescha costituziunala 12/1985 dals 27 da november – titel III chapitel II e titel IV chapitels II, III, e IV – concernent l'urden disciplinar da las forzas armadas che vegn ad ir en vigur il 1. da zercladur 1986.

La nova legislaziun mida la precedenta, reducescha la durada da las sancziuns che priveschan da la libertad e che pon vegnir imponidas senza intervenziun giudiziala ed extenda las garantias da las persunas durant l'instrucziun.

La Spagna confirma tuttina sia resalva tar ils artitgels 5 e 6, uschenavant ch'els èn incumpatibels cun las disposiziuns da la lescha costituziunala 12/1985 dals 27 da november – titel III chapitel II e titel IV chapitels II, III, e IV – concernent l'urden disciplinar da las forzas armadas che vegn ad ir en vigur il 1. da zercladur 1986.

2. l'artitgel 11, uschenavant ch'el è incumpatibel cun ils artitgels 28 e 127 da la costituziun spagnola.

Curta preschentaziun da las disposiziuns respectivas:

L'artitgel 28 da la costituziun che reconuscha la libertad da s'unir a sindicats prevesa però che la lescha pudess limitar u far in'exceptiun tar l'exercizi da quest dretg en cas che concernan las forzas u ils corps armads u auters corps suttamess a la disciplina militar, e reglementescha ils detagls da ses exercizi en quai che pertutga ils uffiziants.

L'artitgel 127 alinea 1 determinescha che derschaders, funcziunaris giudizials e procuraturs publics en uffizi na dastgan appartegnair ni a partidas ni a sindicats e prevesa che la lescha fixeschia il sistem e las modalitads da lur associaziun professiunala.

II. Decleraziun davart l'interpretaziun

La Spagna declera ch'ella interpretescha:

1. la disposiziun da l'ultima frasa da l'artitgel 10 alinea 1 en quel senn ch'ella è cumpatibla cun l'urden d'organisaziun da la radiodiffusiun e da la televisiun en Spagna;
2. las disposiziuns dals artitgels 15 e 17 en quel senn ch'els permettan da prender las mesiras previsas en ils artitgels 55 e 116 da la costituziun spagnola.

Republica tschecha

La medema resalva e las medemas decleraziuns sco la Slovachia.

Ucraina

Las disposiziuns da l'artitgel 5 alinea 1 da la convenziun da 1950 per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas vegnan applitgadas, uschenavant ch'ellas na stattan betg en contradicziun cun l'alinea 13 dal chapitel XV da las disposiziuns transitorias da la constituziun da l'Ucraina e cun ils artitgels 106 e 157 da la procedura penala da l'Ucraina concernent l'arrestaziun d'ina persuna ed il cumond d'arrest relaschà dal procuratur public.

Questas resalvas valan fin che las midadas correspundentas da la procedura penala da l'Ucraina en fatgas u fin ch'ina nova procedura penala è approvada, però il pli ditg fin ils 28 da fanadur 2001.

Las disposiziuns da l'artitgel 5 alinea 3 da la convenziun valan uschenavant, ch'ellas na stattan betg en contradicziun cun ils alineas 50, 51, 52 e 53 dal statut disciplinar provisorio da las forzas militaras da l'Ucraina approvà tras il decret nr. 431 dal president da l'Ucraina dals 7 d'october 1993 concernent l'arrestaziun sco mesira disciplinara.

L'Ucraina renconuscha cumplainamain en ses territori suveran la valaivladad da l'artitgel 6 alinea 3 litera d da la convenziun concernent il dretg da l'atgisa d'obtegnair la convocaziun e l'interrogaziun da perditgas (art. 263 e 303 da la procedura penala da l'Ucraina), sco er concernent ils dretgs dal suspectà e da l'atgisa durant l'instrucziun d'inoltrar ina dumonda da convocaziun, interrogaziun e confruntaziun da perditgas tenor ils artitgels 43, 43⁽¹⁾ e 142 dal cudesch penal menziunà qua survart.

Las disposiziuns da l'artitgel 8 da la convenziun valan uschenavant, ch'ellas na stattan betg en contradicziun cun l'alinea 13 dal chapitel XV da las disposiziuns transitorias da la constituziun da l'Ucraina e cun ils artitgels 177 e 190 da la procedura penala da l'Ucraina concernent las arrestaziuns e las perquisiziuns da la chasa relaschadas dal procuratur public.

Questas resalvas valan fin che las midadas correspundentas da la procedura penala da l'Ucraina en fatgas u fin ch'ina nova procedura penala è approvada, però il pli ditg fin ils 28 da fanadur 2001.

Cipra

La regenza cipriota renconuscha per ina perioda da trais onns a partir dals 24 da schaner 1995, cun la resalva da la reciprocadad, la giurisdicziun obligatoria da la curt europeica dals dretgs umans (art. 46 da la convenziun) per tut las chaussas che sa refereschan a l'interpretaziun e l'applicaziun da la convenziun.

Confirm a l'artitgel 25 da la convenziun renconuscha la regenza cipriota per la perioda dal 1. da schaner 1995 als 31 da december 1997 la cumpetenza da la cumissiun europeica dals dretgs umans per ina dumonda adressada suenter ils 31 da december 1988 al secretariat general dal cussegl da l'Europa da mintga persuna natirala, organisaziun nunstatala u associaziun da persunas che sa senta sco victima d'ina violaziun dals dretgs cuntegnids en la convenziun sin basa d'in act, d'ina decisiun u d'in eveniment ch'è succedi suenter ils 31 da december 1988.

Cun la brev dals 29 da december 1997 ha la regenza cipriota declerà ch'ella prolungheschia las decleraziuns menziunadas qua survart per la perioda restanta fin a l'entrada en vigur dal protocol nr. 11³² da la convenziun.